

Maahanmuuttokoordinaattorin viran perustaminen määräajaksi 1.3.2023 – 30.6.2025

Kaupunginhallitus 27.02.2023 § 61
912/01.01.00.00/2023

Valmistelija

Viestintäpäällikkö Teija Järvelä, teija.jarvela@salo.fi, 044 778 2151,
kansainvälisten asioiden erityisasiantuntija Terhikki Lehtonen,
terhikki.lehtonen@salo.fi, 044 778 2050

Laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010, kotoutumislaki) velvoittaa kuntia järjestämään kotoutumiseen liittyviä palveluja. Kuntien vastuulle kuuluvat esimerkiksi pakolaisten kuntaan osoittaminen, vastaanotto ja alkuvaiheen kotoutuminen, kiintiöpakolaisten vastaanottoon liittyvä päätöksenteko, alkukartoituksen ja kotoutumissuunnitelmien laatiminen myös työvoiman ulkopuolisten henkilöiden osalta, kuntalain mukaiset palvelut kuten esimerkiksi kasvatus-, koulutus- ja vapaa-ajan palvelut, kotoutumisen suunnittelu ja kehittäminen ja kotouttamisohjelman laatiminen kerran valtuustokaudessa.

Kaupungin kotouttamistyön resurssit

Vuoden 2022 loppuun asti Salossa kunnan vastuulla olevista ylläkuvatuista kotouttamispalveluista pakolaisten kuntaan osoittamisen, vastaanoton ja alkuvaiheen kotoutumisen, kiintiöpakolaisten vastaanottoon liittyvän päätöksenteon, alkukartoituksen sekä kotoutumissuunnitelmien laatimisen osalta vastasi sosiaalipalvelut varsinaisen sosiaalityön ohessa. Hyvinvointialueuudistuksen toteuduttua kaupungissa ei ole kotouttamispalveluista vastaavaa henkilöstöä.

Salon kaupungin työllisyyspalvelut vastaa ainoastaan työvoimaan kuuluvien maahanmuuttajien kotoutumiseen ja työllistymiseen liittyvistä palveluista, kuten alkukartoitusten ja kotoutumissuunnitelmien tekemisestä.

Salon kaupungin työllisyyspalveluissa työskentelee TE-palveluiden (kuntakokeilu) kotouttamis- ja maahanmuuttotyössä tällä hetkellä 2 vakituista omavalmentajaa, mutta alkuvuoden aikana ukrainalaisten kotouttamiseen on tulossa lisäksi 6 määräaikaista omavalmentajaa, sillä lakimuutos tuo satoja tilapäisen suojelun piirissä olevia asiakkaita kuntakokeiluun 1.3.2023 alkaen. Määräaikaisista omavalmentajista 5 tulee kuntakokeilun kautta ja heidän työsuhteensa kestää 31.12.2023 asti. Lisäksi yksi määräaikainen omavalmentaja palkataan suoraan kaupungin työllisyyspalveluihin 31.12.2024 asti.

Kaupungin työllisyyspalveluiden alainen HelppoSalo-hanke tekee yleistä maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontatyötä, mutta hankkeessa ei voi tehdä lakisääteisiä kotouttamistehtäviä kuten alkukartoituksia ja kotouttamissuunnitelmia. Hankkeessa on projektipäällikkö ja yksi palkkatuettu työntekijä. Hanke kestää 31.8.2023 asti.

Kansainvälisten asioiden erityisasiantuntija vastaa kaupungin kotouttamisohjelman laatimisesta ja päivittämisestä sekä toimii kaupungin maahanmuuttajaneuvoston sihteerinä.

Ukrainan tilanteeseen liittyen Yrityssalossa on palkattuna ukrainalaisten työllistämistä helpottamaan koordinaattori 31.5.2023 asti.

Ukrainasta paenneet voivat siirtyä kuntalaisiksi maaliskuusta 2023 alkaen

Ukrainasta paennut voi hakea Digi- ja väestötietovirastolta (DVV) kotikuntaa 1.3.2023 alkaen, jos hän on asunut Suomessa vuoden ja hänellä on suomalainen henkilötunnus sekä vähintään vuosi sitten myönnetty tilapäisen suojelun oleskelulupa, jota on jatkettu 4.3.2024 asti. Salossa on tällä hetkellä arviolta yli 1000 tällaisessa tilanteessa olevaa ukrainalaista.

Kotikunnan hakeminen on vapaaehtoista, joten on vaikeaa arvioida, kuinka moni Salossa asuva sotaa paennut lopulta hakee Salosta kotikuntaa. Kotikuntaa voi hakea mistä tahansa kunnasta Suomessa. Elämää Suomessa voi halutessaan jatkaa myös vastaanottokeskuksen ja vastaanottopalveluiden asiakkaana.

On kuitenkin hyvin todennäköistä, että yli tuhannesta Salossa olevasta ukrainalaisesta ainakin osa haluaa hakeutua kuntalaiseksi Saloon. Venäjän hyökkäyssodan jatkuessa ukrainalaiset todennäköisesti jäävät maahan, johon ovat paenneet. Kun oleskelu Suomessa pitkittyy, sujuvan arjen merkitys korostuu entisestään. Esimerkiksi lasten jo alkanut koulunkäynti ja varhaiskasvatus kiinnittävät perheitä nykyisille asuinpaikkakunnilleen. Salossa myös hyvä työllisyystilanne sekä kausityöt kiinnittävät ukrainalaisia Saloon.

Kotikunnan saaminen tuo mukanaan sekä oikeuksia että velvollisuuksia. Kuntalaisuus helpottaa esimerkiksi päivähoidon järjestämistä; lapsella on oikeus saada varhaiskasvatuspaikka, vaikka molemmat vanhemmat tai toinen heistä olisi kotona. Toisaalta kuntalaisuus tuo mukanaan myös velvollisuuksia; esiopetusikäisellä lapsella on velvollisuus osallistua esiopetukseen, ja oppivelvollisuusikäisiä lapsia ja nuoria koskee oppivelvollisuus.

Työ- ja elinkeinoministeriön avustushaku

Työ- ja elinkeinoministeriö on avannut avustushaun kiintiöpakolaisia vastaanottaville kunnille työntekijän palkkaamiseen. Avustuksen tukemana kunta tai yhteistyötä tekevät kunnat rekrytoivat pysyvän henkilöstön lisäksi yhden kokopäiväisen henkilön, jonka työnkuva liittyy kokonaisuudessaan pakolaisten vastaanottoon tai kotoutumisen tukeen. Avustuksella mahdollistetaan pakolaisten vastaanoton ja kotoutumisen edistämisen lisäresursointi kunnissa. Avustuksen tuella palkattavan henkilön työsuhteen kesto on vähintään 12 kuukautta. Avustusta voidaan myöntää enintään 30.6.2025 asti.

Salolla on voimassa oleva sopimus kiintiöpakolaisten vastaanotosta (30-40 pakolaista vuodessa), joten Salo on oikeutettu kyseiseen avustukseen.

Avustuksella korvataan palkkakustannuksia toteutuneiden kustannusten mukaan. Avustus on 80 % rekrytoitavan henkilön palkkakustannuksista.

Avustuksella ei korvata työnantajan lakisääteisiä sivukuluja. Hyväksyttäväksi kustannuksiksi luetaan vuosittaisista palkoista enintään määrä, joka vastaa 70 000 euron kokonaisvuosipalkkaa (sisältäen työnantajan lakisääteiset sivukulut).

Ehdotetun viran perustaminen

Ukrainan tilanteen ollessa erittäin epävarma virka ehdotetaan perustettavaksi määräajaisesti. Maahanmuuttajien ja pakolaisten kanssa työskentelevä käyttää työssään julkista valtaa esimerkiksi alkukartoitusten ja kotouttamissuunnitelmien laadinnassa, joten tehtävän on oltava virka. Määräajaisuuden kesto 1.3.2023 – 30.6.2025 noudattaa työ- ja elinkeinoministeriön myöntämän avustuksen aikataulua. Loppuosa

palkkakustannuksista katetaan kaupungin maahanmuuttotyöhön varatusta määrärahasta.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää hyväksyä määräaikaisen maahanmuuttokoordinaattorin viran perustamisen ajalle 1.3.2023-30.6.2025. Viran täytön edellytyksenä on, että työ- ja elinkeinoministeriö myöntää avustuksen viranhaltijan palkkaamiseen. Viran täyttö edellyttää myös täyttöluvan saamista henkilöstöjaostolta.
Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.
Tiedoksianto	Valmistelijat Rekrytointi